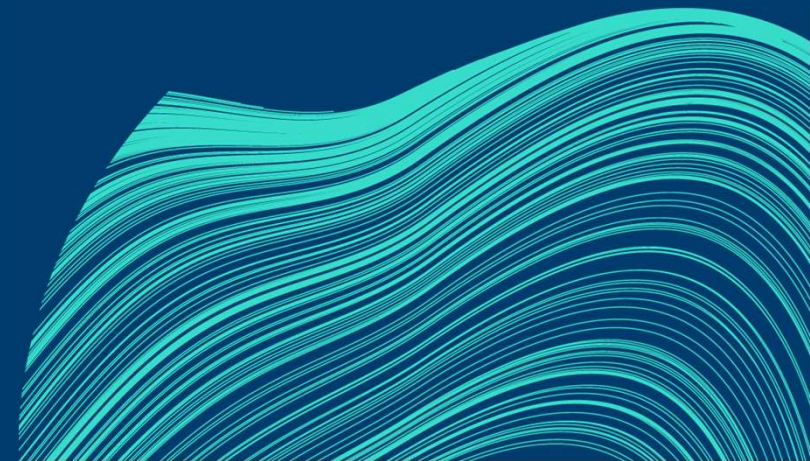

Virta –hanke II, tilannekuva

Toimittajayhteistyö

06.2022

Asiat

- Vähimmäistietosisällössä käytettävä palveluluokitus
- Vähimmäistietosisältöjen valmistelun tilanne
- Testauksen tilannekuva

Virta tavoitteet 2020-2022 (2023)

Mahdollistaa hyvinvointialueiden
tietojohtamisen kokonaisvaltainen
kehittäminen

Mahdollistaa
hyvinvointialueiden
johtaminen luotettavalla ja
ajantasaisella tiedolla
perustuen yhtenäisiin
tietomalleihin ja kansallisiin
määrittämiin

Parantaa organisaatioiden
tietojohtamisen kyvykkyyttä

Edistää hyvinvointialueiden
johtamisen ja kansallisen
arvioinnin ja ohjauksen
tietosisältöjen yhtenäisyyttä

Tarkennetut tavoitteet 2022

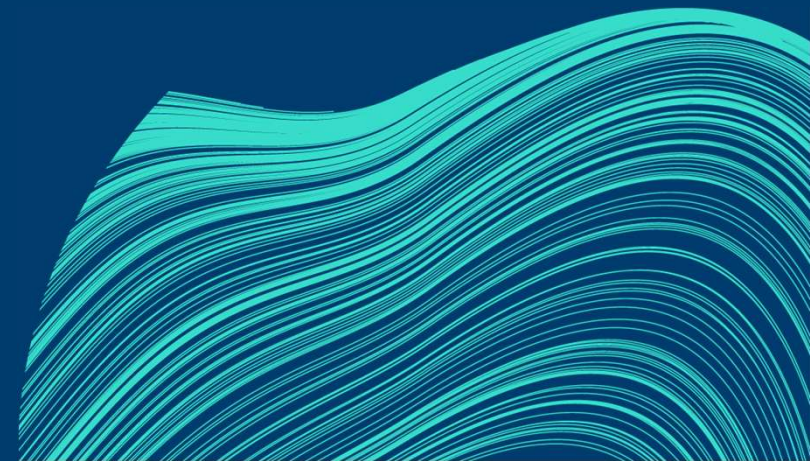
- Q1/2023 kaikilla hyvinvointialueilla on käytettävissä **priorisoitu** vähimmäistietopohja
  - Vähimmäistietosisältöjen mukaiset **käsitemallit**
  - Vähimmäistietosisältöjen mukaiset **raportoinnin ja analytiikan käyttötapauskuvaukset**
  - Organisaatioriippumaton **palveluluokitus**, johon vähimmäistieto kiinnitetään

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Vähimmäistietosisällössä käytettävä palveluluokitus

Tämän hetken käsitys vähimmäistietosisällössä käytettävästä luokittelusta

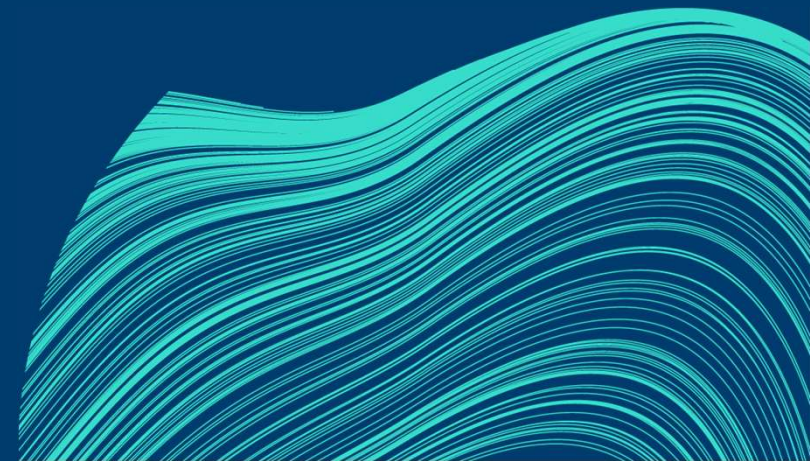
- Vähimmäistietosisältöasetuksessa käytettävä palveluluokitus on hyvinvointialueiden AURA-luokitus (2023)
  - Asetuksen mukainen vähimmäistietosisältö ja valtiokonttoriin toimitettavat taloustiedot perustuvat jatkossa samaan palveluluokitukseen.
  - Uusi Aura ja organisaatioriippumaton luokitus ovat lähes identtiset ja velvoittavissa kohdissa voidaan siirtyä yhteen luokitukseen. Organisaatioriippumatonta luokitusta voi käyttää edelleen, mutta se edellyttää velvoittavien tietojen määppäystä Auraan.
  - Asetuksen mukaisessa vähimmäistietosisällön tuottamisessa tukeudutaan Virta-hankkeessa kehitettyihin kohdistussääntöihin
  - Valtio ei aseta velvoitteita tuottaa tietoja useilla eri luokituksilla
- Alueiden tietojohdamisen kehittämisessä on jatkossakin tarpeita tarkemmalle luokittelulle
  - Organisaatioriippumatonta luokitusta voidaan jatkokehittää alueiden tarpeiden mukaan ja mahdollisesti myöhemmin tuoda osaksi velvoittavia sisältöjä
- Hallintamalli
  - STM valmistelee hallintamallin vähimmäistietosisällön jatkokehittämiseksi
  - Vähimmäistietosisällön seuraavia versioita sis. luokitukset tullaan hallinnoimaan myöhemmin määritettävän hallintamallin mukaisesti
  - Vähimmäistietosisällön kehittämisessä tärkeää huomioida kaikkien osapuolten näkemykset ja tarpeet (hyvinvointialueet, STM, THL, VM)

Vähimmäistietosisällössä käytettävä palveluluokitus, etenemisen kuvausta

- Asetuksen mukaisessa vähimmäistietosisällön tuottamisessa tukeudutaan Virta-hankkeessa kehitettyihin kohdistussääntöihin
  - Luokituksen palveluiden sisällön kuvaus ja tarkka kohdentamissääntö (THL:n tilastoluokka) ovat edellytyksiä sille, että eri lähdejärjestelmistä saatava tieto voidaan kiinnittää yhdenmukaisesti ja lain edellyttämä vertailukelpoisuus varmistuen.
  - Työ on meneillään yhteistyössä THL:n kanssa, tästä syystä ei ORP-luokitukseen tehdä tarkennuksia tai muutoksia
- Alueiden tietojohdamisen kehittämisessä on jatkossakin tarpeita tarkemmalle luokittelulle
  - Organisaatioriippumatonta luokitusta voidaan jatkokehittää alueiden tarpeiden mukaan hallitusti ja mahdollisesti myöhemmin tuoda osaksi velvoittavia sisältöjä
  - Virta-hankkeessa ylläpidetään ORP-luokitusta
  - Jatkokehitystyö on tärkeää tehdä alueiden yhteistyönä, jottei jokainen alue tekisi sitä itse.
- Yhtenä konkreettisenä tavoitteena on ollut strategian toteutumisen seuranta ”liikennevalomallilla”, joka edellyttää palveluiden luokittelua yhteismitallisesti.
  - Valmistelemme sitä ORP-luokitukseen, jotta alueet voivat tarpeensa ja kyvykkyksiensä mukaan halutessaan hyödyntää sitä seurantansa valmistelussa

Vähimmäistietosisältöjen valmistelun tilannekuva

Vähimmäistietovalmistelun eteneminen

Syksyn asiasisältöjen kehittämistyöryhmien kalenterikutsut on lähetetty osallistujille, ensimmäinen työryhmä kokoontuu 18.8.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuus

Väestön hyvinvointi ja terveys

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve

Sote- palvelujen saatavuus

Sote-palvelujen laatu

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisuus

Asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset

Sote-palvelujen tuottavuus

P
A
L
V
E
L
U

Q1-2

- Väestön hyvinvointi ja terveys
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Q3

- Laatu
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Q4

- Asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Q1/2023

- Yhdenvertaisuus
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Esitestaukset → Testaukset → Julkaisu

Yhdenvertaisen tiedon tuottaminen edellyttää vähintään

- Yhteinen järjestäjän tietomalli
- Palvelu, johon tieto kiinnitetään
- Käsittemallit
- Raportoinnin ja analytiikan käyttötapauskuvaus
- Tietosuoja- ja tietoturvavaatimusten mukainen arkkitehtuuri

2021

2022

2023

Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset

- Ensi vaiheessa sote-järjestämistehtävän kustannustieto tuotetaan €/palvelu, €/asukas ja €/asiakas -laskennalla, joka on realistinen tavoite suhteessa tavoiteaikatauluun ja alueiden kyvykkyyteen ja resursseihin.
- Taloustiedon tuottamisen **pohjana** on VM:n laatima ja ylläpitämä Kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun **talousraportoinnin AURA-käsikirja**.
- Kustannukset kohdistetaan yhdenmukaisesti määriteltyihin palveluihin. Vähimmäistietosisältöasetuksessa käytettävä **luokitus on hyvinvointialueiden AURA-palveluluokitus (2023)**, johon eri lähdejärjestelmistä saatava **tieto kiinnitetään**.
- Hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien AURA-käsikirja liitteineen julkaistaan kokonaisuudessaan syksyllä 2022. Sen sisältämä hyvinvointialueiden AURA- palveluluokitus (2023) on julkaistu viikolla 22. Näiden perusteella **tehdään tarvittavat muutokset** myös talouden ja toiminnan seurannan (kustannukset) **raportoinnin käyttötapauksiin**.
- Palveluiden **sisällön kuvaus ja tarkka kohdentamissääntö** (THL:n tilastoluokka) ovat edellytyksiä sille, että eri lähdejärjestelmistä saatava tieto voidaan kiinnittää yhdenmukaisesti ja lain edellyttämä vertailukelpoisuus varmistaen. Tämä työ on meneillään **yhteistyössä THL:n kanssa**.
- Johtamisen vähimmäistiedon toiminnan ja talouden **käyttötapaus -luonnokset** ovat olleet **hyvinvointialueilla esitestauksessa**. Esitestauksien kautta saatu palaute otetaan myös huomioon käyttötapausten viimeistelyssä ennen varsinaista testausta.
- **Testauksen kokonaistilannekuva suhteessa asetusvalmistelun aikatauluun:**
  - Varsinaisen testausprosessin toteuttaminen on mahdollista edellä mainittujen tehtävien jälkeen. Palvelulle kohdennettua asiakaskohtaista kustannustietoa ei voida testata ennen ensimmäisen asetusversion lausunnolle etenemistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve

- **Sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeen** nähdään muodostuvan seuraavien tekijöiden kokonaisuudesta: väestö, väestörakenne, elinolot, elinympäristö (sosioekonomiset tekijät), itsestä huolehtiminen, palveluhistoria (palvelujen käyttö), sairastavuus ja toimintakyky / suorituskyky, tarkastellen näiden **tekijöiden** kautta saatavaa **tietoa itsenäisenä sekä suhteessa toisiinsa tarpeen mukaan**.
- Käytettävä tieto on sekä **avoimen rajapinnan tietoa** että tarpeen mukaan käytettävää **hyvinvointialueen omaa palveluhistoriatietoa (kaikki oma toimintatieto)**.
- Avoimen rajapinnan kautta saatavan tiedon (mittarit, indikaattorit) **tarkastelu/ poimintaehtoien läpikäynti toteutetaan taas osana STM, Sote tarve –projektia**.
  - Projektissa hyvinvointialueet saavat DF:n alustaratkaisun kautta tiedot omiin tietojohdamisen ratkaisuihin tai mahdollisuuden tarkastella niitä
  - Valmis **syyskuussa 2022** ja välittömästi **käytettävissä** julkaisun jälkeen
- **Omista lähdejärjestelmistä saatavan tiedon testaus** toteutetaan pääosin **osana palveluluokituksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannus –vähimmäistiedon testausta**.

Sote-järjestäjän tietotarpeeseen vastaavan väestön hyvinvointia ja terveyttä kuvaavan johtamisen vähimmäistietopohjan muodostaminen

1. työvaihe:
Kansallisten mittaristojen (teema ja sitä kuvaava mittari) tarkastelu itsenäisinä ja suhteessa toisiinsa

2. työvaihe: Ohjaavien asiakirjojen mittaristojen (teema ja sitä kuvaava mittari) tarkastelu itsenäisinä ja suhteessa kansallisiin mittaristoihin

3. työvaihe: Väestön hyvinvointia ja terveyttä kuvaavien teemojen tarkastelu järjestäjän tietotarpeen näkökulmasta suhteessa hallituksen esityksen mukaisiin teemoihin
Avaten näkökulmia ohjaavien asiakirjojen (visio, tavoite, toimenpide, → teema, mittari) avulla
Avaten näkökulmia kansallisten mittaristojen (teema & mittari) avulla
Mitkä teemat ovat keskeisiä järjestäjän tietotarpeen näkökulmasta?

4. työvaihe: Eri mittareiden tarkastelu suhteessa teemoihin
→ Löytyykö teemoittain niitä kuvaavia mittareita?

5. työvaihe: Mittareiden tarkastelu suhteessa järjestäjän tietotarpeeseen
→ Ovatko mittarit alueen näkökulmasta riittäviä?

6. työvaihe: Mittareiden valinta
Alueiden valinta
Uudet mittarit alueelta
Mittareiden tarkastelu suhteessa ohjaaviin asiakirjoihin
Alueen minimietietosisältö
Hyte-mittarit

7. työvaihe: Mittareiden tietosisältöjen työstäminen (yhdessä alueiden ja kansallisten toimijoiden kanssa) → Raportoinnin käyttötapauksien luominen

8. työvaihe: Valmiiden raportoinnin käyttötapauksien läpikäynti alueilla pienryhmätyöhön osallistuvan koordinoimana

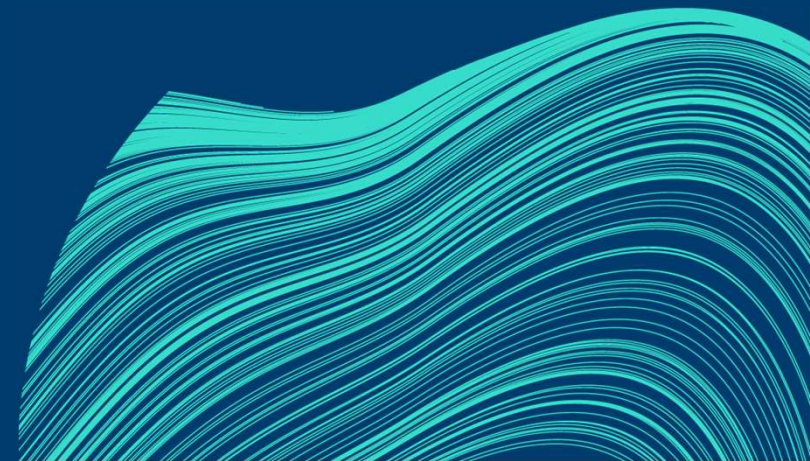
9. työvaihe: Valmiiden raportoinnin käyttötapauksien vieminen hyväksyttäväksi tietojohdamisen verkostolle (Hyväksyntä alueelta tietojohdamisen verkoston jäsenen koordinoimana)

10. työvaihe: Raportoinnin käyttötapauksien (Versio 1.0) julkaisu

11. työvaihe: Raportoinnin käyttötapauksien (Versio 1.0) testaaminen hyvinvointialueilla ja testaamisen perusteella tehtävät tarvittavat muutokset ja muut päivitykset

Materiaali kommentoitavana alueilla 17.6. saakka, jonka jälkeen Virta-tiimi koostaa palautteet, valmistelee seuraavan version ja toimittaa alueille kommentoitavaksi heinä-elokuussa.

Testauksen tilannekuva

Testauksen toteuttaminen

- Testauksen kohteena ovat julkaistut vähimmäistietojen raportoinnin käyttötapaukset ja henkilöstövoimavarojen käyttötapaus
- Kevään aikana on keskusteltu jokaisen hyvinvointialueen kanssa alueen tietojohdamisen tilanteesta ja painopisteistä sekä mahdollisuudesta osallistua testaukseen.
- Testaukseen osallistuvat hyvinvointialueet ovat valikoituneet tiedon tuottamisen kyvykkyyden ja alueen oman kiinnostuksen perusteella.
- Tavoitteena on toteuttaa testaus erilaisissa järjestelmäympäristöissä.
- Testausta toteutetaan testaussuunnitelman mukaisesti Virta-asiantuntijoiden ohjaamana.
- Testitulokset dokumentoidaan yhteistyössä alueen asiantuntijoiden kanssa ja käsitellään testauksen hallintamallin mukaisesti.

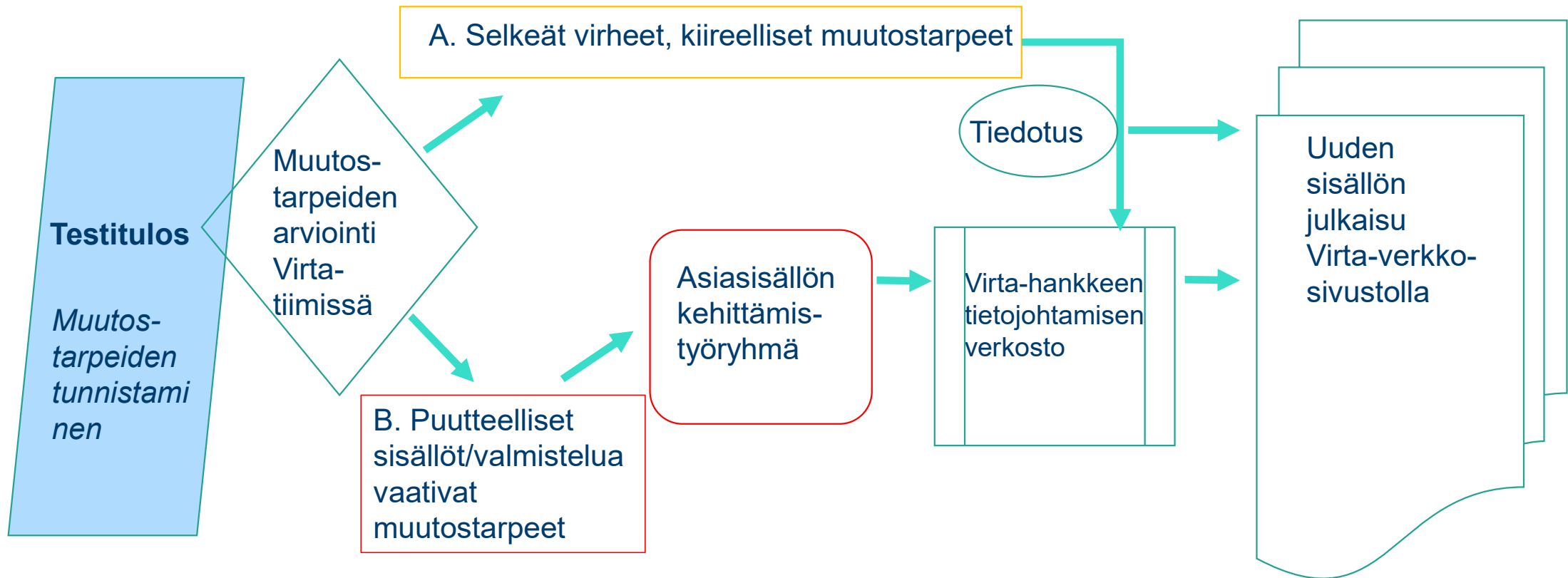
Testausprosessi

Alue	Vähimmäistiedon ulottuvuus	Lähdejärjestelmä (APTJ)	Aloitus	Lopetus
	Saatavuus, tarve, kustannukset ja HR	Tuotenimi (toimittaja)		
Pohjois-Karjala	Saatavuus (ESH, PTH)	ESH: Mediatr (MediConsult) PTH: Mediatr (MediConsult) Sosiaalihuolto: Pro Consona/Omni 360 (CGI)	11.4.2022	17.6.2022
Keski-Uusimaa	Henkilöstövoimavarat (HR)	Populus (CGI)	2.5.2022	30.6.2022
Etelä-Karjala	Saatavuus (sosiaalihuolto)	Sosiaalihuolto: Effic Sosiaalihuolto (Tietoevry)	18.5.2022	30.6.2022
Pohjanmaa	Saatavuus (ESH+PTH)	Sosiaalihuolto: Abilita, Pegasos (CGI) (ikäihmisten tiedot) ESH: Uranus (CGI) PTH: Pegasos (CGI), Abilita, Lifecare (Tietoevry)	19.5.2022	30.6.2022

Testauksen hallintamalli

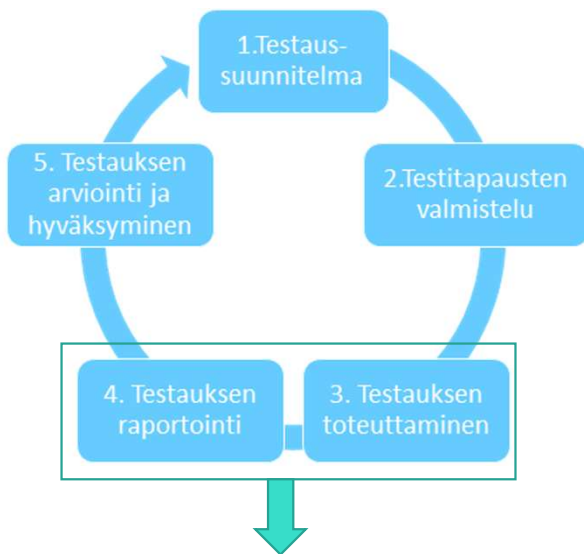

Sote-palvelujen saatavuus: Terveystieteiden huolto

- Testausalueet:
  - ESH/PTH: Pohjois-Karjala
  - ESH/PTH: Pohjanmaa

- Testauksessa on edetty raportoinnin käyttötapauksen läpikäynnillä, tarkastellen tarvittavia tietoja ja niiden poiminta-alueen oman järjestelmän kautta
- Testauksessa on saatu tähän mennessä tarkennuksia käyttötapauksen mittareiden tietosisältöön (mm. tietojen poiminnan rajoituksia)
- Testaus jatkuu varsinaisen määrittelyjen mukaisen datan tarkastelun kautta
- *Testauksessa vertailutietona* tullaan käyttämään THL:lle toimitettavia perusterveydenhuollon HILMO-tiedon ja erikoissairaanhoidon erillistiedonkeruun dataa

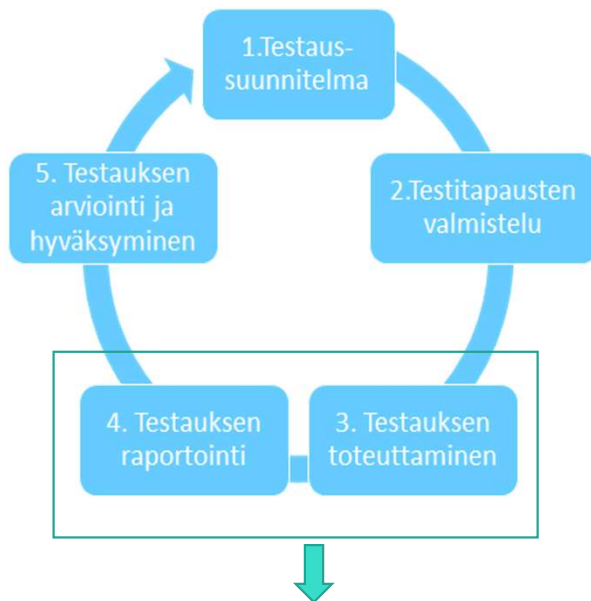
vk 23: Virta-ohjausmekanismeja arvioitu

vk 24-25: Tiedon laatua arvioidaan vertailutietojen avulla (17.6.)

Sote-palvelujen saatavuus: Sosiaalihuolto

Testausalue: Etelä-Karjala,
toista testausaluetta ei saatavilla.

vk 23-24: Virta-ohjausmekanismien arviointi
vk 25-26: Tiedon laadun arviointi

- Etelä-Karjalassa on käytössä sosiaalihuollon Effic
  - Kanta I, käyttötapauksissa kuvatulla Sosmetan mukaisilla määrittelyksillä ja Kanta II valmistelua tehty
- Testauksessa edetty raportoinnin käyttötapauksen läpikäynnillä, tarkastellen tarvittavia tietoja ja niiden poimintaehtoja alueen oman järjestelmän kautta
- Testauksessa saatu tähän mennessä alustavasti huomioita käyttötapauks kuvaukseen. Testaus jatkuu datan tarkastelun kautta
- Tällä hetkellä ei ole tiedossa toista mahdollista testausaluetta, jonka vuoksi sosiaalihuollon saatavuuden vähimmäistietoa ei voida ristiintestata.
- Alueilla on huomioitu Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta) liittymisen kansalliset aikataulut 2024 – 2026 ja Kanta I ja II –toiminnallisuuksien käyttöönotot.
- Asiakastietojärjestelmien vaihdoksia tulossa useilla alueilla → tavoiteaikatauluna pääsääntöisesti kansalliset Kanta-käyttöönottoaikataulut.

Henkilöstövoimavarojen käyttötapaus

Testausalue: Keski-Uusimaa

vk 23-24: Virta-ohjausmekanismien arviointi
vk 26- Tiedon laadun arviointi

- Henkilöstövoimavarojen johtamisen tieto ei ole itsenäinen vähimmäistieto, mutta alueet ovat priorisoineet sen ensivaiheen tietokokonaisuudeksi, jossa tulee edetä.
- Nyt toteutettava testaus hyödyttää myös tulevia vähimmäistietosisältövalmisteluja ja myös mm. henkilöstömitoitustiedon tuottamista
- Testaus etenee HR- perustietojen testauksen kautta, jatkuen syksyllä palvelukohtaisen HR-tiedon tuottamisen testaukseen
- Testaus on aloitettu käsitemallin läpikäynnillä
- Testauksessa vertailutietona tullaan käyttämään alueen perusjärjestelmästä (Populus) saatavaa henkilöstötietoraportti-/henkilöstökertomustietoa

Testaustulosten käsittelyaikataulu

Kevään **saatavuuden ja henkilöstövoimavarojen** kokonaisuuksien testausprosessit valmiit pääsääntöisesti kesäkuun loppuun mennessä. Testaustulosten jatkokäsittely ja muutostarpeiden valmistelu kesän aikana. Muutosten hyväksyminen ja käyttötapausten sekä käsitemallien julkaisu syksyn aikana. **Tarpeen** testausprosessi valmis syyskuussa.

Kesäkuu

Testausprosessien loppuun saattaminen. Testaustulosten arviointi Virta-tiimissä

Heinäkuu

Testaustulosten dokumentointi, yhteenveto ja johtopäätökset.

Elo-syyskuu

Testaustulosten viestintä ja muutosratkaisujen esittäminen, hyväksyntä ja käyttötapausten julkaisu.

Testauksen jatkosuunnitelma

- Testaus jatkuu lomien jälkeen seuraavilla sisällöillä:
  - Ristiintestausalueet
    - Sosiaalihuollon saatavuus
    - Henkilöstövoimavarat
  - Kustannukset
  - Hyvinvointi ja terveys
  - Laatu

<https://digifinland.fi/toimintamme/virta-hanke/>

Tehdään se yhdessä.